

FSMA

AUTORITEIT
VOOR
FINANCIËLE
DIENSTEN
EN MARKTEN

Inflatie in 5 stellingen

Dag van de Financiële Educatie

14 november 2024 – Wikifin Lab

Inflatie = alle prijzen stijgen

Wat is inflatie?

- = een algemene stijging van de prijzen van goederen en diensten
- Algemeen niveau van de prijzen ↑
- Sommige prijzen ↓

+ 124,4 %

+ 36,2 %

- 11,9 %

Hoe wordt inflatie gemeten?

In België: consumptieprijsindex (CPI)

- Statbel noteert de evolutie van een “korf” of “mandje” van goederen en diensten
- Representatief voor verbruiksgewoonten van een gemiddeld gezin
- Volgens een bepaald gewicht
- Schommeling van het prijsniveau ten opzichte van referentieperiode
- Maandelijks bepaald

$$\text{CPI} = \frac{\text{Kost mandje nu}}{\text{Kost referentiemandje}} * 100$$

Hoe wordt inflatie gemeten

	Prijs (de maand september van het referentiejaar)		Prijs (de maand september één jaar later)		Prijs (de maand september, twee jaar later)	
	Per eenheid	Totaal	Per eenheid	Totaal	Per eenheid	Totaal
150 broden (euro)	2,50	375	2,40	360	2,70	405
100 kopjes koffie (euro)	2,40	240	2,70	270	2,30	230
Totale prijs van de korf (euro)	615		630		635	
Prijsindex	100,00 punten		102,44 punten		103,25 punten	
Inflatie			2,44 %		0,79 %	

- $\text{CPI} = \text{Kost mandje nu} / \text{Kost referentiemandje} * 100$
- $\text{Inflatiecijfer} = (\text{CPI}_n - \text{CPI}_{n-1}) / \text{CPI}_{n-1} * 100$

Hoe wordt inflatie gemeten?

Afgeleide indexen

Gezondheidsindex

- Sinds 1994
- Index zonder tabak, alcohol en motorbrandstoffen (met uitzondering van LPG)

Afgevlakte (gezondheids)index

- Gemiddelde van de gezondheidsindex van de laatste 4 maanden vermenigvuldigd met een factor 0,98
- Basis voor de indexering van pensioenen, sociale uitkeringen en sommige lonen en wedden

Hoe wordt inflatie gemeten?

In EU-zone: geharmoniseerde consumptieprijnsindex (HICP)

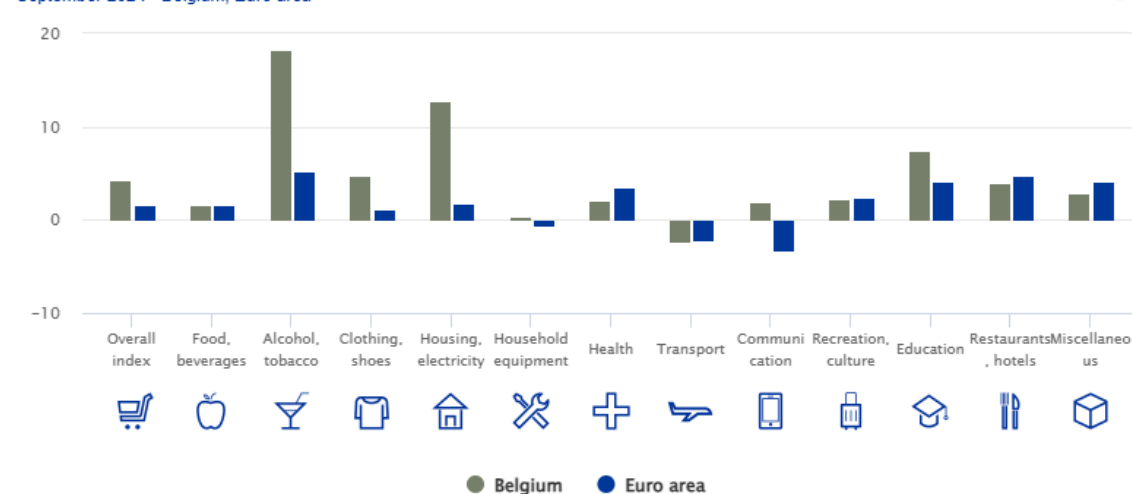
- Zelfde goederen en diensten
- Zelfde methode

⇒ Vergelijking tussen landen op Europees niveau

⇒ Maatregelen op Europees niveau om inflatie te handhaven

Overall and breakdown of HICP by categories

September 2024 - Belgium, Euro area

HICP inflation rate over time - Overall index

Belgium, Euro area

Last updated: 20 August 2024

<https://data.ecb.europa.eu/data/datasets/ICP/dashboard>

Conclusie

Inflatie = de verhouding tussen het indexcijfer van de consumptieprijzen van een gegeven maand en het indexcijfer van dezelfde maand het jaar voordien. De inflatie meet dus het tempo waarin het algemene niveau van de prijzen evolueert.

Lage inflatie

Hoge inflatie

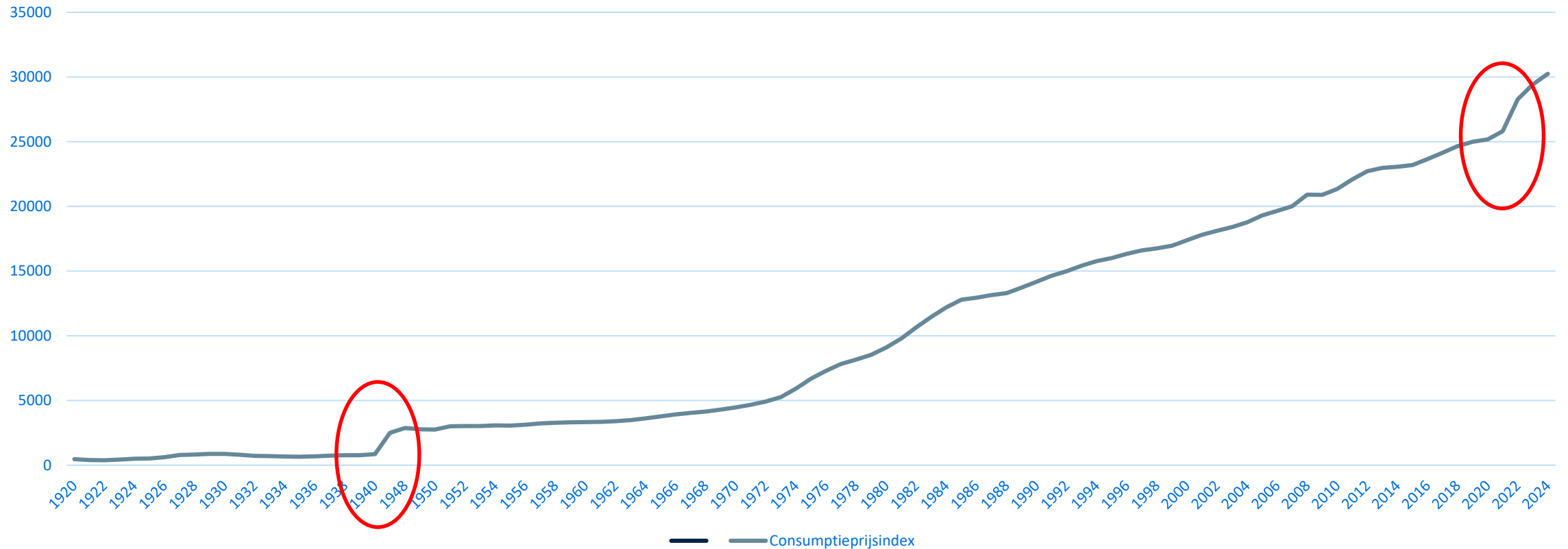
Opgelet!

- Greedflation
- Shrinkflation
- Cheapflation

Consumptieprijsindex België

Evolutie CPI met Basisjaar 1914 = 100

**Inflatie is altijd hoger in
crisisperiodes**

Hoge inflatie na corona-crisis

Snelle groei van de economie

- Toerisme, horeca, evenementen ↑
- Vraag ↑ sneller dan het aanbod

= Bestedingsinflatie

Hoge inflatie na corona-crisis

Hogere energie- & grondstofprijzen

- Klimaatfactoren, geopolitieke factoren...
- Productiekosten $\uparrow \Rightarrow$ vraagprijs $\uparrow$

= Kosteninflatie

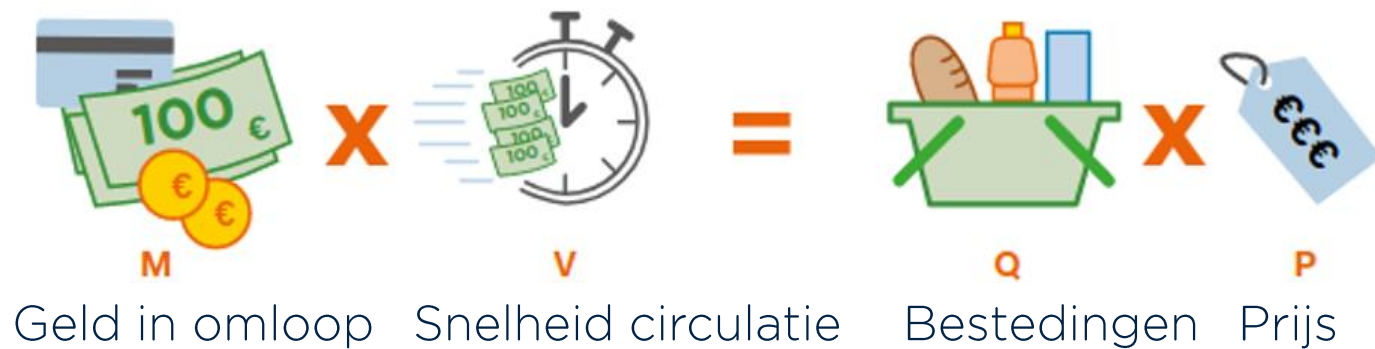

Hoge inflatie na corona-crisis

Geldcreatie

- Geldcreatie door commerciële banken
- ⇒ Geld in circulatie > aanbod diensten en goederen

= Verhoogde geldhoeveelheid

Geld in omloop Snelheid circulatie Bestedingen Prijs

Conclusie

Oorzaken inflatie

- Vraag > aanbod
- Kosten ↑
- Geld in omloop > aanbod
- Basiseffect
- Geïmporteerde inflatie

Inflatie kan verschillende oorzaken hebben.
Crisis is vaak de ideale context voor inflatie.

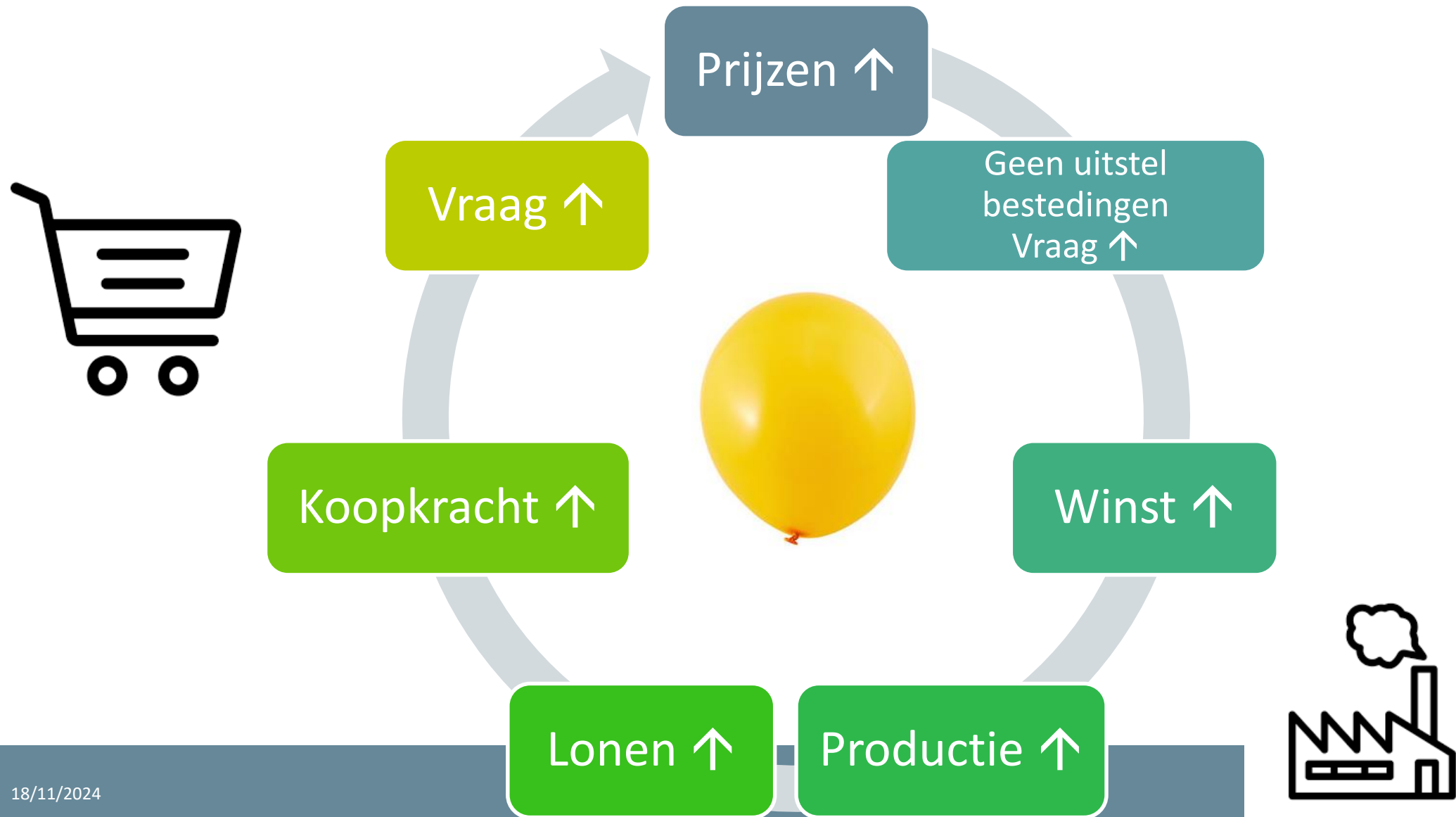
Inflatie is slecht voor de economie

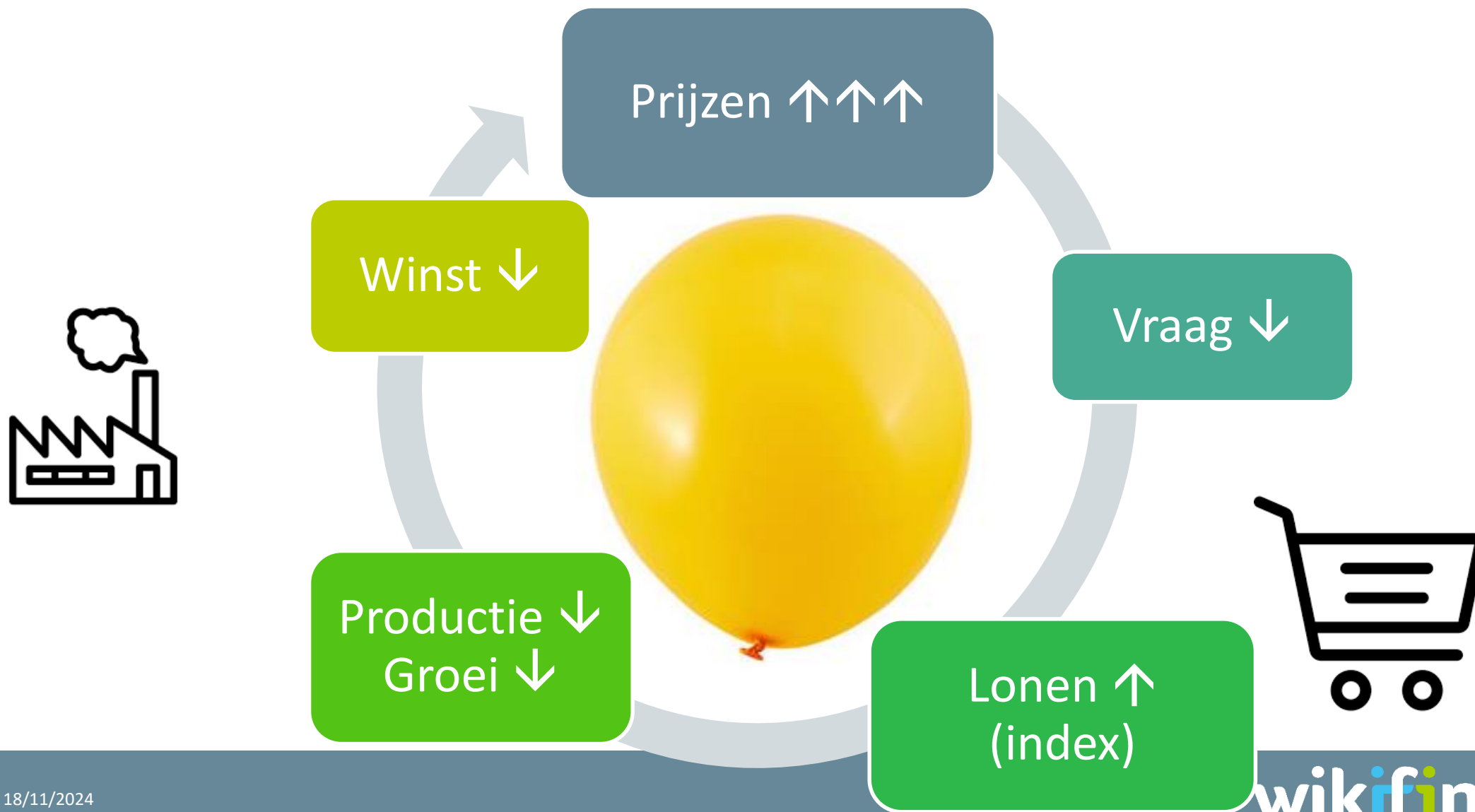
Het omgekeerde van inflatie: deflatie

Een beetje inflatie is goed

Maar trop is te veel

Conclusie: stabiliteit voorop

Objectief Europese Centrale Bank (ECB): +/- 2 %

- Controleerbaar
- Economische groei

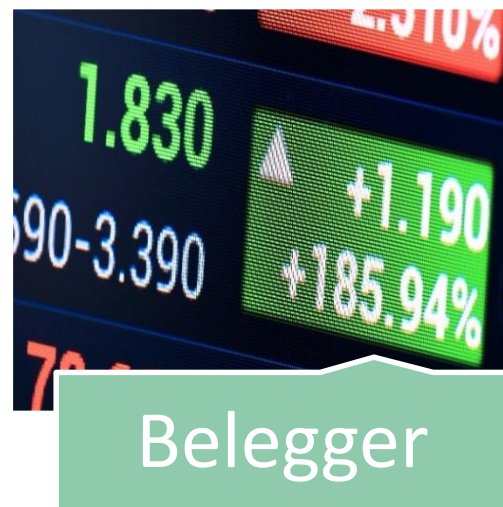

Inflatie is voor iedereen gelijk

Verskillende perspectieven

Prijzen $\uparrow$ $\Rightarrow$ Koopkracht $\downarrow$ (reëel beschikbaar inkomen)

Mensen hebben vaak het gevoel dat de inflatie hoger is dan uit de werkelijke prijzen blijkt.

$\Rightarrow$ **Gevoelsinflatie**

- Hogere prijzen vallen meer op
- Regelmatige uitgaven vallen meer op
- % is op jaarbasis terwijl mensen meer in verleden denken
- Prijs- én kwaliteitsveranderingen
- Persoonlijke inflatie ([Simulator ECB](#))

Inflatie voelt voor iedereen anders en elke consument is anders.

Prijzen ↑

⇒ Lonen, pensioenen, werkloosheidsuitkeringen ... ↑

⇒ **Automatische** indexering in België

- Uniek in de wereld
- Op basis van afgevlakte gezondheidsindex
- Gelinkt aan paritaire comités
- Niet voor zelfstandigen (gaan prijzen verhogen)

Verdiener

Inflatie heeft niet voor iedereen dezelfde impact op het inkomen en dus op de koopkracht.

Prijzen ↑

⇒ Waarde geld ↓ (“depreciatie”)

⇒ Reëel rendement ↓

([Inflatietool Wikifin](#))

Ideaal gezien: intrestvoet = of > inflatie

⇒ Andere opties dan spaarrekening!

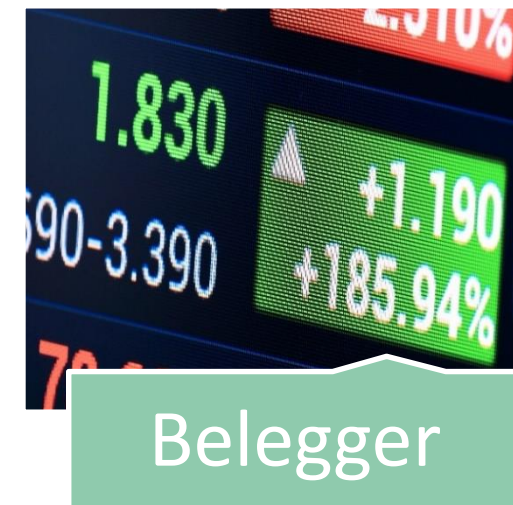

Spaarder

Impact van
inflatie hangt af
van je vermogen
en je
spaarproducten

Aandelen

- Effect op de winst van ondernemingen
- Effect op de beurskoers
- Moeilijk te voorspellen

Producten met vaste rente

- Uitgekeerd bedrag blijft gelijk maar waarde daalt
- Product is minder gegeerd door kopers

Producten met variabele rente

- Uitgekeerd bedrag varieert, dit kan deels of volledig de inflatie compenseren

Bestaande kredieten

- Vaste rentevoet

Afbetaling kleiner deel van inkomen als inkomen stijgt

- Variabele rentevoet

Stijgt als inflatie stijgt

! Limiet bij hypothecaire kredieten:

- Wettelijk maximum x2
- Cap voorzien in contract

Nieuwe kredieten

Stijgt als inflatie stijgt

Lener

Conclusie: gevolgen inflatie zijn niet voor iedereen gelijk

Tool RTBF om te berekenen of je persoonlijke koopkracht is toegenomen of afgenomen

<https://www.rtbef.be/article/avez-vous-perdu-en-pouvoir-dachat-ces-dernieres-annees-faites-le-test-avec-notre-outil-interactif-11357110>

Le pouvoir d'achat de ce profil de personnes a augmenté depuis janvier 2021. Essentiellement parce que leur revenu a été indexé, il a donc suivi l'augmentation du coût de la vie (avec un effet retard pour les employés indexés annuellement). Et qu'en même temps, comme propriétaire, les dépenses liées au logement ont peu ou pas augmenté. Par ailleurs, vous consacrez :

 16% de votre budget aux courses alimentaires (moyenne belge : 20,5%)

 4% de votre budget à l'énergie (moyenne belge : 4,9%)

 2% de votre budget aux transports (moyenne belge : 10,4%)

Sur base de ces dépenses, vous êtes moins exposé que la moyenne à l'inflation.

Le revenu des personnes de ce profil a augmenté plus vite que le coût de la vie. Elles ont gagné en pouvoir d'achat.

Inflatie kan je controleren

Monetair beleid door de ECB

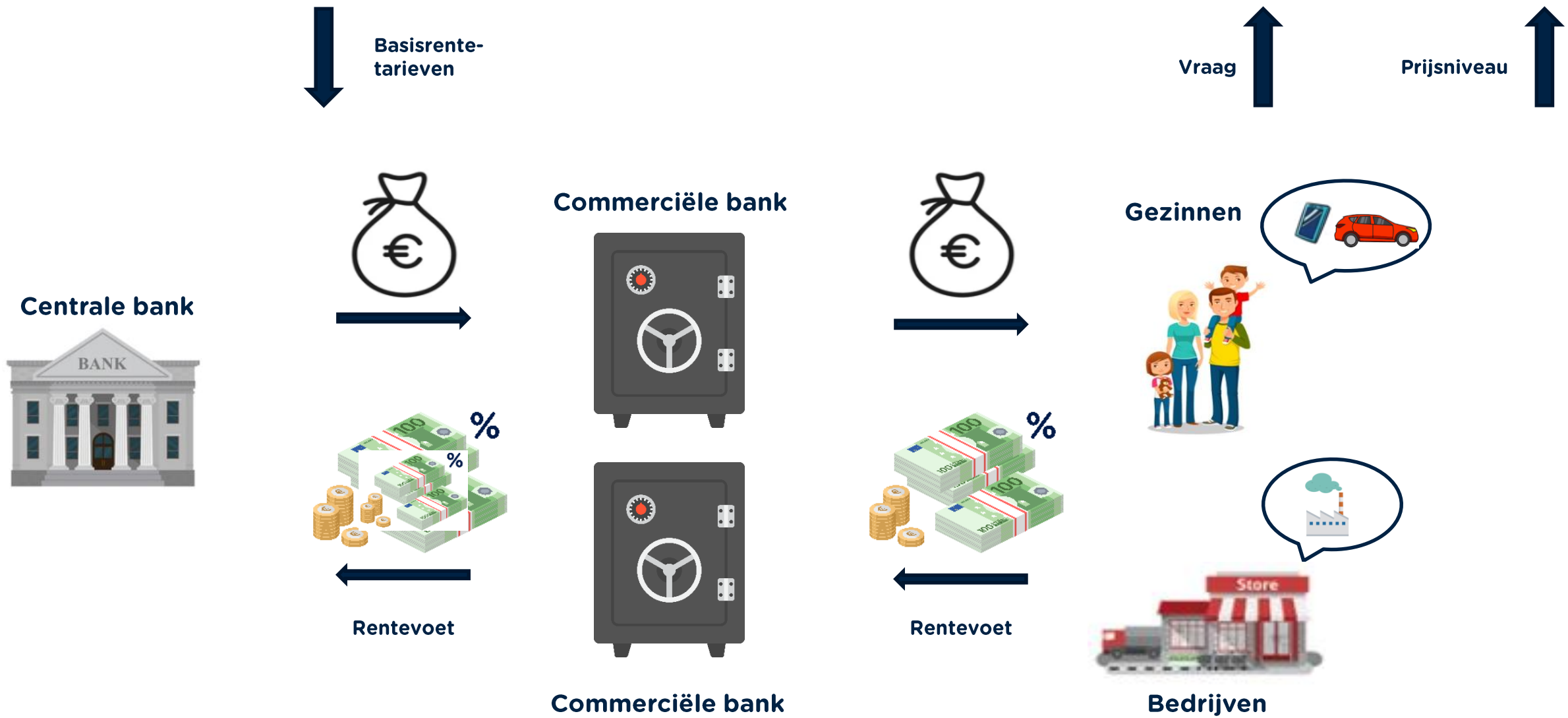
Objectief ECB: +/- 2 %

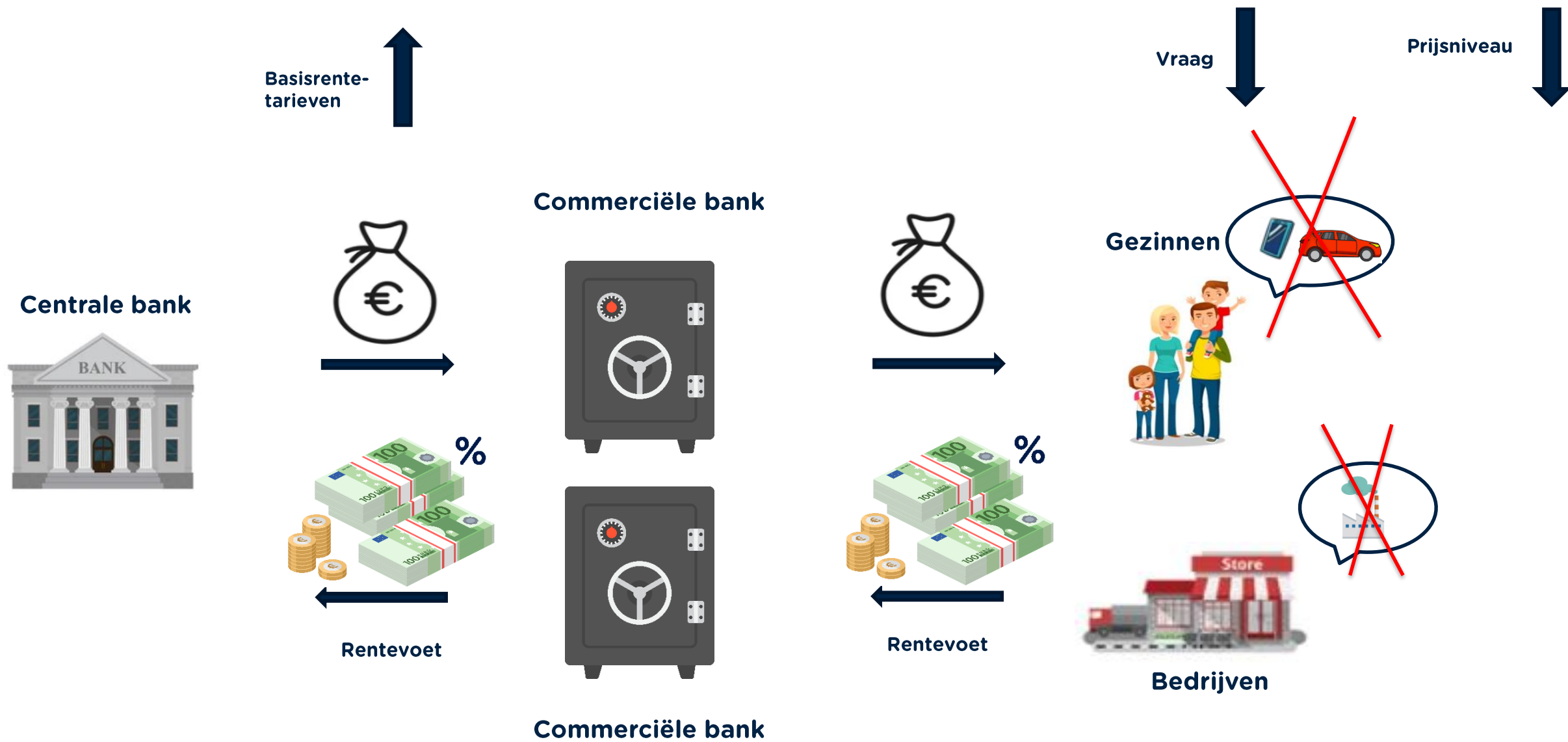
- Controleerbaar
- Voorspelbaar
- Economische groei

Hoe?

- Belangrijkste instrument:
basisrentetarieven

Monetair beleid door de ECB

3 basisrentetarieven:

- rente voor de basisherfinancieringstransacties
- rente voor de marginale beleningsfaciliteit
- rente voor de depositofaciliteit

Bij lage inflatie: bestedingen stimuleren door rente te verlagen.
hoge afremmen verhogen

Gevolgen van het monetair beleid voor kredietnemers

Om de inflatie te bestrijden, verhoogt de ECB de rentetarieven

=> Gevolgen bij commerciële banken:

- Rente nieuwe kredieten ↑
- Rente bestaande kredieten met variabele rentevoet ↑

Lenen wordt duurder.

Gevolgen van het monetair beleid voor de consumenten

Kost kredieten ↑

=> vraag ↓

+ geld in omloop ↓

=> Gevolg: de inflatie begint af te nemen

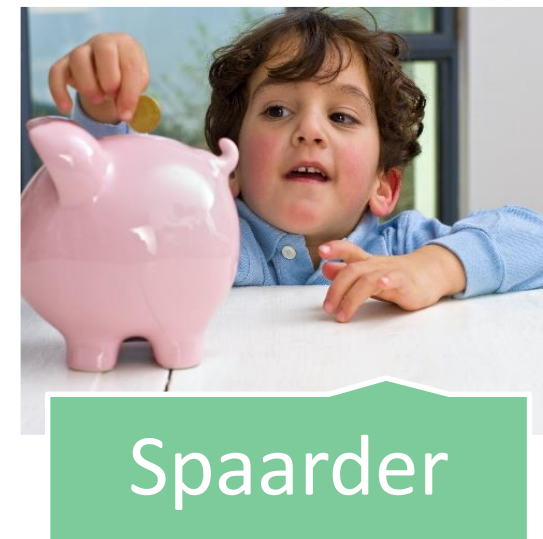
Consument

Gevolgen van het monetair beleid voor de spaarders

Rentevoet van de depositofaciliteit ↑

Gevolg: *in principe* ↑ de intrest op de spaarrekeningen

!? Waarom stijgt de rente van de spaarrekeningen dan minder snel?

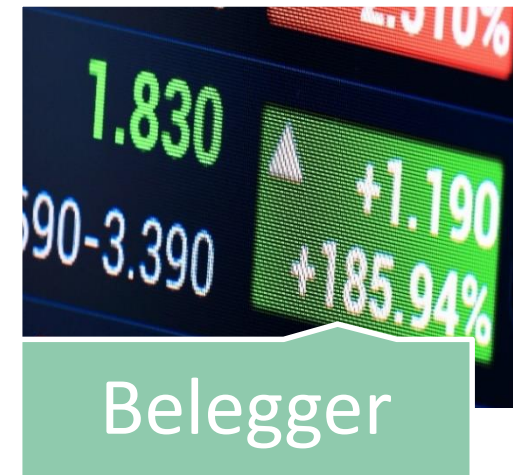
Gevolgen van het monetair beleid voor de beleggers

De gevolgen zijn moeilijk te voorspellen...

Aandelen:

- Algemene regel : als de centrale banken de rentetarieven verhogen, hebben de aandelenkoersen de neiging om te dalen
- Hogere rentetarieven = hogere kredietkosten
- Een onderneming moet dan meer betalen om een krediet te verkrijgen
+ daling van de vraag van de gezinnen
- Vele andere factoren kunnen de koers beïnvloeden

Beleggingsfondsen: hangt af van de instrumenten waarin het fonds belegt.

Bedankt voor je aandacht

Vragen?

Powered by

